

Rhaglen Gyflawn

Cyfarfod

IS-BWYLLGOR CYNLLUNIO STRATEGOL CBC Y GOGLEDD

Dyddiad ac Amser

2.00 y.h., DYDD LLUN, 14EG MEDI, 2026

Lleoliad

Cyfarfod Rhithiol

Pwynt Cyswllt

Jasmine Jones

jasminejones@gwynedd.llyw.cymru

IS-BWYLLGOR CYNLLUNIO STRATEGOL CBC Y GOGLEDD

Aelodau a phleidlais

Cynghorwyr

Craig ab Iago
Richard Jones
Chris Cater
Alan James
Hugh Jones
Nicola Roberts

Cyngor Gwynedd
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Cyngor Sir Ynys Môn

Aelod Eryri

Ifor Glyn Lloyd

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Swyddogion Cyswllt Cynghorau Cyfansoddol

David Fitzsimon
Chris Smith
James Harland
Dewi Jones
Paul Mead
Gareth Jones

Keira Sweenie

Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Cyngor Sir Conwy
Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Sir Ddinbych
Pennaeth Cynorthwyol yr Adran Cynllunio a'r
Amgylchedd
Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Swyddogion yn Bresennol

Alwen Williams
Mark Watkins
Helen Edwards
Dewi Morgan
Sian Pugh

Prif Weithredwr y Cyd-bwyllgor Corfforaethol
Swyddog Monitro
Dirprwy Swyddog Monitro
Prif Swyddog Cyllid
Pennaeth Cynorthwyol Cyllid

R H A G L E N

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Derbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

3. MATERION BRYS

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y Cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

4. COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

4 - 8

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion y cyfarfod blaenorol o'r pwyllgor a gynhaliwyd ar 01/07/26 fel rhai cywir.

5. DIWEDDARIAD SEFYLLFA'R CYNLLUN DATBLYGU STRATEGOL 9 - 15

Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau ar y sefyllfa a gyrhaeddwyd gyda'r Cynllun Datblygu Strategol (SDP).

6. Y BERTHYNAS RHWNG Y CYNLLUN DATBLYGU STRATEGOL A CHYNLLUNIAU DATBLYGU LLEOL 16 - 22

Rhannu'r cyngor a roddwyd i Gyngor Sir Ddinbych gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig, gan ymateb i nifer o gwestiynau sy'n ymwneud â'r berthynas rhwng y Cynllun Datblygu Strategol (CDS) sy'n dod i'r amlwg a'i adolygiad Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) sy'n dod i'r amlwg.

IS-BWYLLGOR CYNLLUNIO STRATEGOL CBC Y GOGLEDD 01/07/2026

Yn bresennol: Cynghorydd Nicola Roberts (Cyngor Sir Ynys Môn) (Cadeirydd)
Cynghorydd Hugh Jones (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam) (Is-gadeirydd)

Cynghorwyr:

Craig ab Iago (Cyngor Gwynedd), Chris Cater (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), Edgar Wyn Owen (Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri) ac Alan James (Cyngor Sir Ddinbych)

Prif Swyddogion:

Adrian Walters (Cyngor Sir y Fflint), Dewi Jones (Cyngor Sir Ynys Môn), Paul Mead (Cyngor Sir Ddinbych), Gareth Jones (Cyngor Gwynedd), Dewi Jones (Cyngor Sir Ynys Môn), James Harland (Cyngor Sir Conwy) a Keira Sweeney (Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri).

Swyddogion yn bresennol:

Mark Watkins (Swyddog Monitro), Andy Roberts (Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol), Ffion Haf Williams (Uwch Swyddog Gweithrediadau), Elen Wyn Owen (Swyddog Cymorth Corfforaethol), Dewi Morgan (Prif Swyddog Cyllid), Jasmine Jones (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth) a Sera Whitley (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

Eraill yn bresennol: Chris Smith (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam).

1. ETHOL CADEIRYDD

PENDERFYNIAD

Ethol y Cynghorydd Nicola Roberts fel Cadeirydd yr Is-bwyllgor ar gyfer 2026/27.

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

PENDERFYNIAD

Ethol y Cynghorydd Hugh Jones fel Is-gadeirydd yr Is-bwyllgor ar gyfer 2026/27.

3. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan:-

- Y Cynghorydd Richard Jones (Cyngor Sir y Fflint)
- Y Cynghorydd Ifor Glyn Lloyd (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy)

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Nid oedd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

5. MATERION BRYS

Ni chodwyd unrhyw faterion brys.

6. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 26 Ionawr 2026 fel cofnod cywir.

7. DIWEDDARIAD AR Y CYNLLUN DATBLYGU STRATEGOL (CDS) A'R CAMAU NESAF

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol.

PENDERFYNWYD

Nodi cynnwys yr adroddiad hwn a'r cerrig milltir allweddol yn rhaglen y CDS.

Y RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Diweddarau'r Aelodau ar y cynnydd gyda'r CDS o ystyried bod y gweithdy diwethaf wedi'i gynnal ym mis Mawrth 2026, a bod Etholiadau'r Senedd wedi arwain at roi'r gorau i fusnes ffurfiol y Cyd-bwyllgor Corfforedig (CBC) yn ystod y cyfnod cyn-etholiadol.

TRAFODAETH

Nodwyd mai pwrpas yr adroddiad oedd hysbysu ac atgoffa'r aelodau ar ble roeddem ni arni ar hyn o bryd gyda'r Cynllun Datblygu Strategol (CDS) a ble roeddem yn bwriadu mynd yn y flwyddyn nesaf. Pwysleisiwyd bod eleni yn un bwysig yn wleidyddol ac yn etholiadol, ac felly bod sut waith a pha waith oedd yn digwydd yn y cyfnod hwn yn arbennig o bwysig. Esboniwyd bod llawer o'r gwaith a fwriadwyd ar gyfer y cyfnod hwn yn cynnwys casglu tystiolaeth a gwaith cefndirol, a oedd yn briodol o ystyried bod y flwyddyn yn un dyngedfennol a bod yr etholiadau mis Mai nesaf.

Nodwyd bod pum rhan allweddol i'r adroddiad, gyda'r rhan gyntaf yn canolbwyntio ar fyfyrio ar garreg filltir allweddol sef cymeradwyo'r cytundeb cyflawni ar gyfer y CDS. Nodwyd bod y cytundeb cyflawni wedi'i gyflwyno'n ffurfiol ym mis Chwefror 2026 ac y derbyniwyd cymeradwyaeth gan Lywodraeth Cymru yn fuan wedyn. Nodwyd bod gwaith wedi dechrau o ddifri i symud ymlaen gyda'r cytundeb cyflawni.

Roedd ail ran yr adroddiad yn canolbwyntio ar fyfyrio ar berfformiad y llynedd a phenderfynu a oedd yn bosibl hawlio grant perfformiad untro Llywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn o hyd at £200,000 i gydnabod y gwaith a'r cynnydd a wnaed. Cadarnhawyd, o ystyried bod y cerrig milltir wedi'u cyrraedd, bod yr hawliad o'r £200,000 llawn wedi bod yn llwyddiannus, a fydd yn mynd i falansau cyffredinol y CBC i gefnogi pwysau cyllidebol pellach pryd bynnag y gallant digwydd, yn enwedig mewn perthynas â'r CDS.

Roedd trydedd ran yr adroddiad yn canolbwyntio ar ddechrau gwaith o ddifri ar y CDS. Nodwyd bod cerrig milltir wedi'u nodi yn yr adroddiad. Tynnwyd sylw at y ffaith bod y CDS yn ail gam y broses o lunio cynlluniau, a elwid yn 'gyfnod paratoi ac ymgynghori cyn adneuo', oedd yn cynnwys cyfnod recriwtio. Pwysleisiwyd bod y cyfnod presennol yn gam casglu tystiolaeth. Nodwyd y byddai rhan gyntaf y cam hwn yn cynnwys edrych pa wybodaeth oedd eisoes ar gael. Yn y rhan gyntaf hon, nodwyd bod Cyfarfod

Cwmpasu Rhanbarthol wedi'i gynnal gydag Arup a holl gynrychiolwyr awdurdodau lleol ac amrywiol gyrff eraill, gan gynnwys Cyfoeth Naturiol Cymru, a bod cyfarfodydd polisi unigol pellach wedi'u cynnal gyda phob awdurdod lleol i nodi cwmpas, amserlenni ac ehangder y sylfeini tystiolaeth a oedd eisoes ar gael. Esboniwyd y byddai Arup wedyn yn cymryd y sylfeini tystiolaeth hyn ac yn eu cydgrynhoi, eu diweddarau a'u cryfhau i'w defnyddio yn y CDS. Nodwyd y byddai'r gwaith hwn yn cymryd tan ddiwedd cyfnod yr haf ar y cynharaf.

Nodwyd y byddai Asesiad Effaith Integredig (IIA) yn cael ei blethu fel edefyn yn y broses o lunio cynlluniau. Nodwyd y byddai angen i aelodau a oedd yn rhan o lywio eu Cynlluniau Datblygu Lleol (CDLI) perthnasol gynnal yr un broses. Eglurwyd y byddai angen defnyddio Adroddiad Cwmpasu i ddiffinio beth fyddai cwmpas yr Asesiad Effaith Integredig trwy ddiffinio cyfres o feini prawf ar draws ystod o faterion, er mwyn profi'r cynllun sy'n dod i'r amlwg yn erbyn y rhain i weld a yw'n cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar y meini prawf hynny. Tynnwyd sylw at y ffaith y byddai canlyniad y broses hon wedyn yn cael ei defnyddio i fynd yn ôl a gwella'r cynllun ac ailysgrifennu unrhyw bolisiâu angenrheidiol.

Nodwyd y byddai canlyniad archwilio'r dystiolaeth a dadansoddi'r bylchau yn arwain at gynhyrchu Adroddiad Prif Faterion. Esboniwyd y byddai'r Adroddiad hwn yn cael ei roi yn ôl i'r awdurdodau lleol fel crynodeb o'r wybodaeth allweddol a'r dystiolaeth allweddol a dynnwyd o'r gronfa sydd ar gael. Nodwyd y byddai'r adroddiad hwn yn golygu y byddai modd cynhyrchu'r data manylion cefndir, gyda'r gobaith y gellid creu porth data rhanbarthol trwy Arup mewn lleoliad canolog i awdurdodau lleol gael mynediad at ddata ar sail ranbarthol.

O ran recriwtio, roedd strwythur ar gyfer recriwtio tîm mewnol wedi'i nodi o fewn costau'r CDS er mwyn bwrw ymlaen â'r cynllun. Mynegwyd nerfusrwydd o fynd ymlaen yn rhy gyflym wrth benodi tîm mewnol oherwydd y ffaith bod y gronfa o gynllunwyr yng nghyd-destun Gogledd Cymru yn fach iawn, ac felly gallai roi pwysau ar yr awdurdodau lleol. Nodwyd bod un disgrifiad swydd wedi'i ysgrifennu ar gyfer Prif Gynllunydd, oherwydd teimlwyd bod mawr angen cefnogaeth yn y maes hwn. O fewn yr adroddiad, nodwyd bod cynlluniau wedi'u gwneud i benodi tîm rhithwir yn ogystal, a fyddai'n cynnwys ymgynghorwyr o Arup.

O ran 'Galwadau am Safleoedd', nodwyd bod y broses hon yn cynnwys diffinio pa fath o safleoedd a pha raddfa yr oeddem yn chwilio amdanynt, boed yn dai, manwerthu, cyflogaeth, neu safleoedd eraill. Pwysleisiwyd ei bod yn bwysig ceisio plethu hyn â phrosesau 'Galwad am Safle' sy'n bodoli neu sy'n dod i'r amlwg. Cadarnhawyd bod sgysiau wedi'u cynnal gyda rhai awdurdodau lleol ar y mater hwn er mwyn sicrhau nad oedd y CBC a'r awdurdodau lleol yn gorgyffwrdd ac yn gwrthdaro, ond yn gweithio mewn ffordd gyfochrog a chyson.

Nodwyd bod rhan olaf y cam hwn yn y cynllun yn cynnwys datblygu ac asesu opsiynau twf a gofodol, gyda'r angen i'r CDS ystyried y materion hyn fel y cânt eu hadnabod mewn Cynlluniau Datblygu Lleol presennol neu sy'n dod i'r amlwg yn ogystal â rhagamcanu twf posibl ymlaen dros gyfnod 25 mlynedd y Cynllun.

Wrth drafod, pwysleisiwyd pwysigrwydd peidio â chymryd Swyddogion Cynllunio o awdurdodau lleol fel rhan o'r broses recriwtio. Tynnwyd sylw at bwysigrwydd cydweithio yn y mater hwn, a thrafodwyd y posibilrwydd o gynnig cyfleoedd secondiad fel dull o gefnogi'r CDS tra'n cadw a hyrwyddo profiad Swyddogion gwerthfawr o fewn Awdurdodau Lleol ar yr un pryd. Mewn ymateb, cytunwyd bod cyfleoedd am secondiad yn ffordd ardderchog o symud ymlaen o ran recriwtio. Ar ben hynny,ynnwyd sylw at

yr awgrym o benodi swyddogion sy'n ymddeol neu'n agos at ymddeol o fewn y CBC ar sail rhan-amser fel strategaeth a allai fod yn hyfyw wrth symud ymlaen.

Nodwyd gan y Cadeirydd bod yr ymateb a'r cynigion yn brin yn dilyn cyfnod o ymgynghori lleol yn ei hetholaeth hi mewn perthynas â safleoedd posibl. Tynnwyd sylw at bwysigrwydd gwahaniaethu rhwng galwadau lleol am safleoedd a galwadau y gofynnwyd amdanynt fel rhan o'r CDS er mwyn osgoi dryswch. I gefnogi'r awgrym hwn, awgrymwyd bod yr Awdurdodau Lleol yn cefnogi'r CBC wrth iddynt fwrw ati gyda'u proses 'Galw am Safleoedd' pe bai'r arian ar gael yn lleol er mwyn hwyluso'r cymorth hwn. Mewn ymateb, nodwyd y byddai angen cynnal trafodaeth bellach i adnabod lefel y cymorth y gall swyddogion mewn Awdurdodau Lleol ei roi o fewn y broses hon, er mwyn sicrhau bod y broses ymgysylltu yn cyrraedd pawb oedd ar gael. Fel rhan o waith Arup, nodwyd y byddai mapio lle mae pob Awdurdod Lleol arni o fewn eu Cynllun Datblygu Lleol eu hunain yn elfen allweddol, a byddai hyn yn helpu i sicrhau y byddai amseriad 'Galwad am Safleoedd' y CDS yn wahanol i'r Awdurdodau Lleol er mwyn lleihau unrhyw ddrws neu ddyblygu.

Mynegwyd pryder mewn perthynas â'r ymateb cyhoeddus negyddol posibl i unrhyw safleoedd tai strategol mawr a oedd yn cael eu cydnabod o fewn y CDS. Cwestiynwyd sut y gallai'r CDS ymateb i deimlad lleol wrth iddo symud ymlaen. Mewn ymateb, nodwyd y gall trothwyon ar gyfer yr hyn a ddiffinnir fel 'strategol' fod yn wahanol o un ardal leol i'r llall. Nodwyd y byddai data sy'n dod i'r amlwg o safleoedd ymgeisiol a chynlluniau adnau sy'n dod i'r amlwg yn ffurfio'r llinell sylfaen ar gyfer y CDS er mwyn osgoi diystyru gwaith lleol. Nodwyd, fel posibilrwydd, y gellid gweithredu'n ehangach trwy beidio â nodi safleoedd â llinellau coch, ond yn hytrach ardaloedd cyffredinol wrth chwilio am dai. Nodwyd hefyd, wrth fynd ymhellach i'r cynllun 25 mlynedd, efallai na fydd yn hyfyw i fod yn rhagnodol na defnyddio llinellau tuedd amcanestyniad hirdymor fel tuedd gadarn o ran tai ar gyfer twf; yn hytrach, efallai y byddai'n fwy addas fel amrediad lle mae'r canlyniad tebygol yn disgyn oddi mewn iddo. Pwysleisiwyd y byddai hyn yn rhoi hyblygrwydd i awdurdodau lleol o ran targedau tai. Mynegodd y Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol bryderon o ran amcanestyniadau tai Llywodraeth Cymru a'u cywirdeb, o ystyried eu bod yn gwrthdaro â gofynion tai mewn cynlluniau sy'n dod i'r amlwg.

8. BLAENRAGLEN WAITH Y CDS

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol.

PENDERFYNWYD

Cytuno ar Flaenraglen Waith y CDS.

Y RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Mae'r Blaenraglen Waith yn nodi calendr o gyfarfodydd ar gyfer y cyfnod hyd at fis Gorffennaf 2027.

TRAFODAETH

Nodwyd bod yr adroddiad hwn yn amlinellu'r dyddiadau allweddol ar y gweill, a bod gwahoddiadau dyddiadur wedi'u hanfon at bob aelod. Nodwyd bod adroddiadau allweddol a ddisgwylir wedi'u hamlygu ar gyfer pob dyddiad, ond mai dangosol oedd y rhain o ystyried y capasiti presennol o ran adnoddau.

Mewn trafodaeth, cwestiynwyd pryd y disgwyliwyd i'r 'Galwad am Safleoedd' ddigwydd, gan y byddai'n rhaid cynnal cyfarfod i drafod hyn. Mewn ymateb, nodwyd na fyddai'r 'Galwad am Safleoedd' yn debygol o fod yn barod cyn yr etholiadau llywodraeth leol. Pwysleisiwyd nad oedd hyn yn achos pryder, gan ei fod yn sicrhau y byddai'r broses yn cael ei chynnal yn gywir ac na fyddai'n creu gwrthdaro â chyfnod yr etholiad. Nodwyd y gellid trafod y broses 'Galwad am Safleoedd' trwy ohebiaeth, er gwaethaf y ffaith na fyddai'r broses yn debygol o ddechrau am beth amser.

Dechreuodd y cyfarfod am 14:00 a daeth i ben am 15:36.

Cadeirydd

IS-BWYLLGOR CYNLLUNIO STRATEGOL

DYDD MERCHER 14 MEDI 2026

TEITL: Diweddariad Sefyllfa'r Cynllun Datblygu Strategol

AWDUR: Andy Roberts, Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau ar y sefyllfa a gyrhaeddwyd gyda'r Cynllun Datblygu Strategol (SDP).

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Bod yr Aelodau yn nodi cynnwys yr adroddiad hwn.

3. Y RHESWM AM Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Diweddarau'r Aelodau ynglŷn â'r cynnydd gyda'r SDP.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 4.1. Mae'r adroddiad hwn yn dilyn o'r sefyllfa ynglŷn â'r rhaglen waith ar gyfer y flwyddyn a nodwyd yn yr adroddiad i'r pwyllgor hwn ym mis Gorffennaf eleni ([Dolen i'r adroddiad](#)) gan roi diweddariad cryno o'r cynnydd ers y cyfarfod hwnnw.

- 4.2. Bydd yr Aelodau yn cofio o'r adroddiad hwnnw mai'r dasg gyntaf bwysig, oedd eisoes wedi dechrau ar adeg cyfarfod y pwyllgor, oedd y cam cyntaf wrth ddatblygu sylfaen dystiolaeth i'r SDP. Roedd hyn yn benodol yn cynnwys proses dau gam o archwilio'r wybodaeth a'r dystiolaeth bresennol sydd eisoes ar gael mewn cronfeydd data ac yn seiliau tystiolaeth Cynlluniau Datblygu Lleol.

- 4.3. O ran y mater hwn, cyfeiriodd yr adroddiad blaenorol at hyn fel a ganlyn:

- a. **Paratoi'r sail dystiolaeth** – Mae gwaith eisoes ar y gweill i baratoi sail dystiolaeth ar gyfer yr SDP. I ddechrau, mae hyn yn cynnwys archwiliad o'r wybodaeth sydd eisoes yn bodoli yn y dystiolaeth a gasglwyd gan Awdurdodau Cynllunio Lleol i baratoi ac adolygu eu CDLI, ochr yn ochr â data a rhagolygon tai, cyflogaeth a thrafnidiaeth perthnasol eraill. Mae cyfarfod sgopio eisoes wedi'i gynnal gyda swyddogion o bob Awdurdod Cynllunio Lleol ac mae cyfarfodydd unigol hefyd yn cael eu trefnu i adolygu a thrafod tystiolaeth pob awdurdod yn eu tro. Bydd hyn yn cynnwys asesiad o ba mor gyfredol yw'r wybodaeth yn ogystal ag a oes bylchau yn y dystiolaeth sydd ei hangen. Bydd argymhellion gan gynnwys sgôp, methodolegau a rhaglen arfaethedig ar gyfer gwaith sail dystiolaeth ychwanegol yn caniatáu i'r CBC ganolbwyntio adnoddau yn unol â hynny, er enghraifft ar baratoi unrhyw dystiolaeth newydd sydd ei hangen i lenwi'r bylchau hyn ar sail ranbarthol, neu weithio gydag Awdurdodau Cynllunio Lleol i gydlynw diweddariadau o seiliau tystiolaeth leol. Mae'n

debygol y bydd hyn yn cael ei wneud ochr yn ochr â'r ymarfer casglu data cyfatebol, gyda'r CBC yn gweithio'n agos gyda rhanddeiliaid cenedlaethol a lleol, a fydd yn llywio datblygiad yr SDP a'i asesiadau effaith.

- 4.4 Er bod y gwaith hwn wedi datblygu'n dda, nid yw'r argymhellion a'r adroddiad drafft ar gael i'w hadrodd i gyfarfod y pwyllgor hwn eto, ond byddant yn rhan o agenda'r cyfarfod nesaf. Er mwyn dangos ar ba sail y cynhaliwyd yr archwiliad tystiolaeth, mae atodiad 1 i'r adroddiad hwn yn nodi sgôp yr Archwiliad Tystiolaeth ac mae'n seiliedig ar y 'materion craidd' a amlinellir yn llawlyfr y CDLI. Yna, defnyddiwyd y fframwaith hwn fel meincnod i asesu'r wybodaeth a'r dystiolaeth sydd ar gael i benderfynu pa mor ddiweddar yw hyn, ac a oes bylchau yn bodoli y bydd angen mynd i'r afael â nhw trwy gomisiynu gwaith casglu tystiolaeth benodol.
- 4.5 Roedd y cyfarfodydd sgopio a gynhaliwyd gyda phob tîm polisi ACLI hefyd yn amhrisiadwy o ran nodi lleoliad a hygyrchedd i sylfeini tystiolaeth CDLI priodol sydd i gyd yn cael eu hasesu, yn ogystal â'r sefyllfa a gyrhaeddwyd gydag adolygiadau CDLI.
- 4.6 Er nad yw'r adroddiad archwilio llawn wedi'i ddarparu eto gan ymgynghorwyr y CBC, mae atodiad 2 yn darparu crynodeb lefel uchel o rai o'r canfyddiadau allweddol sy'n dod i'r amlwg o'r adolygiad o CDLI o ran patrymau twf, blaenoriaethau seilwaith, ac mae'n nodi lle mae'r sail dystiolaeth yn parhau i fod yn gadarn neu ble mae'n debygol y bydd angen diweddariad. Gwahoddir aelodau i adolygu'r crynodeb lefel uchel hwn a rhoi eu meddyliau a'u hadborth yn y cyfarfod, y gellir eu bwydo wedyn i gwblhau'r argymhellion a'r adroddiad archwilio.
- 4.7 Mae'r camau nesaf yn cynnwys cwblhau'r adroddiad Archwilio Tystiolaeth ac argymhellion ar gyfer gwaith pellach. Ochr yn ochr â'r gwaith hwn, mae gwaith yn cael ei gomisiynu ar yr adroddiad sgopio Asesiad Effaith Integredig a'r angen i ddadansoddi a chrynhai cynnwys y dystiolaeth a nodwyd yn yr archwiliad, ac i ysgrifennu hyn mewn Adroddiad Prif Faterion i lywio camau nesaf datblygiad y SDP.

5. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 5.1. Bydd y costau'n cael eu tynnu o gyllidebau presennol CBC y Gogledd lle gwnaed darpariaeth i gefnogi'r gwaith hwn, gyda'r gefnogaeth angenrheidiol gan dimau Cyfreithiol a Chyllid y CBC. Bydd y CBC hefyd yn ceisio sicrhau pob cyfle am ragor o gymorth ariannol gan Lywodraeth Cymru.

6. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

- 6.1. Mae'r gofynion a'r camau penodol i gynhyrchu Cynllun Datblygu Strategol wedi'u nodi yn Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Strategol) (Cymru) 2021.

ATODIADAU:

- Atodiad 1:** Pynciau Sgopio Archwilio
Atodiad 2: Crynodeb Archwilio Lefel Uchel
-

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

"Mae gan y CBC ddyletswydd statudol i baratoi Cynllun Datblygu Strategol ac mae'r fframwaith statudol wedi'i ystyried gan y Pwyllgor hwn. Mae'r argymhellion ar gyfer nodi yn unig ac nid ydynt yn cymeradwyo unrhyw sefyllfa bolisi sylweddol, strategaeth a ffafrir, dyrannu safle neu ddogfen ymgynghori.

Wrth i'r SDP fynd rhagddo, bydd angen i adroddiadau yn y dyfodol nodi ymhellach y cam statudol perthnasol, gofynion ymgynghori, dyletswyddau asesu, ac ati. Gall gweithdai anffurfiol i Aelodau gynorthwyo datblygiad yr SDP, ar yr amod eu bod yn cael eu defnyddio ar gyfer ymgysylltu a thrafodaeth yn unig, gydag unrhyw allbynnau materol yn cael eu bwydo i'r broses ffurfiol o adrodd a gwneud penderfyniadau."

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

"Nid oes gennyf unrhyw wrthwynebiad i'r penderfyniad a geisiwyd ac mae'r costau a amcangyfrifir o gyflawni'r Cynllun Datblygu Strategol yn cael eu hystyried yn barhaus. Bydd yn cael ei gynnwys yn ein gwaith fel rhan o'r adolygiadau cyllideb rheolaidd, y broses gyllideb flynyddol yn ogystal ag yn y cynllun ariannol tymor canolig."

Fframwaith Tystiolaeth Archwilio SDP - pynciau allweddol i'r Archwiliad Tystiolaeth:

Strategaeth

Tai

Sipsiwn a Theithwyr

Cyflogaeth

Yr Amgylchedd

Cludiant

Ynni

Dŵr

Gwastraff

Isadeiledd Cymdeithasol

Mwynau

Twristiaeth a Hamdden

Canol Trefi

Crynodeb lefel uchel o ganlyniadau cychwynnol yr Archwiliad Tystiolaeth

Y Cyd-destun

Mae'r adolygiad yn darparu dealltwriaeth gyson o batrymau twf, dyraniadau allweddol a blaenoriaethau seilwaith, ac yn nodi lle mae'r sylfaen dystiolaeth yn parhau i fod yn gadarn a lle mae angen diweddariadau i gefnogi'r gwaith o baratoi SDP.

Strategaeth Ofodol Rhanbarthol

Ar draws y Gogledd, mae patrwm gofodol clir a chyson: Mae'r twf wedi'i ganolbwyntio ar hyd coridorau yr A55 a'r A5/A483, sy'n adlewyrchu'r cysylltiadau cryf rhwng:

- Tai;
- Cyflogaeth; a
- Seilwaith trafnidiaeth strategol.

Ardal Twf Genedlaethol Wrecsam–Glannau Dyfrdwy (NGA) yw'r prif ffocws ar gyfer twf economaidd a thai. Mae cyfres o Ardaloedd Twf Rhanbarthol (RGAs) ar hyd arfordir y gogledd (e.e. Bangor, Llandudno, Y Rhyl, Caergybi) yn gweithredu fel canolfannau gwasanaeth a chyflogaeth allweddol. Mae hyn yn cyd-fynd yn fras â Cymru'r Dyfodol ac yn cael ei atgyfnerthu drwy strategaethau'r CDLI ar draws yr holl awdurdodau.

Trafnidiaeth a seilwaith

Mae'r rhanbarth yn elwa o gysylltedd strategol cryf, wedi'i angori gan:

- Wibffordd yr A55, Gogledd Cymru (Caergybi i Gaer);
- Gwelliannau arfaethedig drwy Fetro Gogledd Cymru; ac
- Ystod eang o waith uwchraddio seilwaith wedi'i gynllunio (rheilffyrdd, ffyrdd, bysiau a theithio llesol), sydd bellach wedi'u ffurfioli drwy'r RTP a'r Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol (RTDP).

Mae'r dystiolaeth yn cadarnhau aliniad cryf rhwng lleoliadau twf wedi'u cynllunio a'r buddsoddiad trafnidiaeth presennol / arfaethedig. Mae hyn yn darparu sylfaen gadarn ar gyfer cynllunio defnydd tir a thrafnidiaeth integredig o fewn yr SDP.

Patrymau cyflogaeth

Mae twf cyflogaeth wedi'i alinio'n gryf â:

- NGA Wrecsam–Glannau Dyfrdwy, gan gynnwys safleoedd mawr fel Ystâd Ddiwydiannol Wrecsam a Pharth Menter Glannau Dyfrdwy;
- Coridorau strategol (yr A55 a'r A5/A483), gyda dyraniadau allweddol yn Sir y Fflint, Wrecsam ac ar hyd arfordir y gogledd; a

- Cyfleoedd yn ôl sector gan gynnwys:
 - gweithgynhyrchu uwch
 - ynni a niwclear (Ynys Môn, Trawsfynydd)
 - twristiaeth ac economïau arfordirol.

Ardaloedd gwledig ac ardaloedd mwy cyfyngedig (e.e. Eryri) yn dangos twf cyflogaeth cyfyngedig ar raddfa fawr, sy'n adlewyrchu'r cyfyngiadau amgylcheddol.

Darpariaeth Tai

Ar draws y CDLI a fabwysiadwyd, mae'r adolygiad yn nodi:

- ~46,000 o anheddau wedi'u dyrannu ar draws y Gogledd;
- Patrwm twf wedi'i ddsbarthu'n gyffredinol, sy'n canolbwyntio ar aneddiadau haen uwch; ac
- Aliniad cryf rhwng:
 - dyraniadau tai
 - ardaloedd cyflogaeth
 - coridorau trafnidiaeth

Fodd bynnag, mae amrywiaeth rhwng awdurdodau o ran graddfa twf a dibyniaeth ar safleoedd strategol mawr yn erbyn dyraniadau llai. Mae tystiolaeth ddiweddar Llywodraeth Cymru yn cyflwyno newid sylweddol yn y cyd-destun:

- Mae amcangyfrifon newydd yn dangos angen tai sylweddol uwch ledled Cymru;
- Mae tua 35% o'r angen am dai fforddiadwy; ac
- Mae angen heb ei ddiwallu wedi cynyddu'n sylweddol, wedi'i yrru gan ddigartrefedd cynyddol.

Ar gyfer y Gogledd, mae hyn yn creu bwlch posibl oherwydd bod llawer o Gynlluniau Datblygu Lleol presennol yn seiliedig ar ragdybiaethau hŷn, twf is, ac mae risg y gallai parhau â'r dulliau hyn dan-ddarparu yn erbyn tystiolaeth wedi'i diweddarau. Mae yna hefyd newid amlwg mewn pwyslais o ddyrannu tir i ddarparu cartrefi yn ymarferol, gyda mwy o rôl ar gyfer cyllid y sector cyhoeddus, cymdeithasau tai, a modelau cyflenwi amgen.

Cyfyngiadau, sensitifrwydd a chyfleoedd

Bydd angen i dwf yn y dyfodol ymateb i gyfyngiadau rhanbarthol pwysig, gan gynnwys:

- Dynodiadau amgylcheddol (Parc Cenedlaethol Eryri, AHNE/Tirwedd Genedlaethol, arfordir);
- Dynodiad Parc Cenedlaethol newydd posibl yng Ngogledd-ddwyrain Cymru;
- Capasiti seilwaith; ac
- Ystyriaethau y Gymraeg ac ystyriaethau cymunedol.

Mae'r ffactorau hyn yn arbennig o bwysig wrth ystyried sut y gellid darparu ar gyfer gofynion tai ychwanegol.

Mae'r adolygiad yn tynnu sylw at sawl goblygiad allweddol i'r SDP sydd ar y gweill:

- Sylfaen gadarn: Mae strategaethau gofodol a chynlluniau seilwaith presennol yn darparu man cychwyn clir.
- Her cydbwysu: Rhaid cysoni angen tai uwch â chyfyngiadau amgylcheddol, cymunedol a hyfywedd.
- Ffocws cyflawni: Mae angen mwy o bwyslais ar sut y bydd datblygiad yn cael ei gyflawni, nid dim ond ble.
- Newid cyd-destun: Mae'r SDP yn cael ei baratoi yn ystod cyfnod lle mae polisi cenedlaethol yn esblygu, gan gynnwys targedau tai tebygol yn y dyfodol.

Mae gan y Gogledd strwythur gofodol sefydledig a chydlynol, gyda thwf wedi'i alinio â choridorau, canolfannau a seilwaith allweddol. Fodd bynnag, mae'r sail bolisi a thystiolaeth yn esblygu'n gyflym, yn enwedig mewn perthynas ag angen a chyflenwi tai. Mae'r SDP yn darparu cyfle hanfodol i ddiweddarau a chryfhau'r strategaeth twf ranbarthol, alinio â'r dystiolaeth ddiweddaraf a symud tuag at ddull cynllunio sy'n canolbwyntio mwy ar gyflawni, wedi'i integreiddio'n rhanbarthol.

IS-BWYLLGOR CYNLLUNIO STRATEGOL

DYDD MERCHER 14 MEDI 2026

TEITL: Y berthynas rhwng y Cynllun Datblygu Strategol a Chynlluniau Datblygu Lleol

AWDUR: Andy Roberts, Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Rhannu'r cyngor a roddwyd i Gyngor Sir Ddinbych gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig, gan ymateb i nifer o gwestiynau sy'n ymwneud â'r berthynas rhwng y Cynllun Datblygu Strategol (CDS) sy'n dod i'r amlwg a'i adolygiad Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) sy'n dod i'r amlwg.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Bod yr Aelodau yn nodi cynnwys yr adroddiad hwn.

3. Y RHESWM AM Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Cynorthwyo Aelodau i ddeall sefyllfaoedd perthnasol y Cynllun Datblygu Strategol a'u Cynlluniau Datblygu Lleol.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 4.1. Yn ddiweddar, gofynnodd Cyngor Sir Ddinbych i'r CBC a fyddai'n rhoi cyngor mewn ymateb i gyfres o gwestiynau yn ymwneud â sefyllfa berthnasol y Cynllun Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg a'u hadolygiad o'u Cynllun Datblygu Lleol. Mae Sir Ddinbych ar hyn o bryd yn ystyried yr angen o bosib i ddechrau'r adolygiad o'r newydd, yn dilyn rhagamcanion anghenion tai newydd ac uwch a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.
- 4.2. Gofynnwyd y cwestiynau gan y Cyngorydd Merfyn Parry, sef Aelod o Bwyllgor Cynllunio Sir Ddinbych a Chadeirydd eu Panel Cynllun Datblygu. Mae'r cwestiynau wedi'u geirio'n dda ac yn berthnasol iawn nid yn unig i'r sefyllfa benodol y mae Sir Ddinbych ynddi, ond y gobaith yw y bydd yn berthnasol i holl Aelodau Arweiniol Awdurdodau Cynllunio Lleol ac yn helpu i osod cyd-destun rhwng y Cynllun Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg a'u sefyllfa gyda'u hadolygiadau Cynllun Datblygu Lleol.
- 4.3. Mae'r nodyn ymateb i Sir Ddinbych wedi'i atodi fel atodiad 1 ac mae'r CBC yn ddiolchgar i'r Cyngorydd Parry a Paul Mead, y Rheolwr Datblygu, am gytuno i rannu hyn gyda'r pwyllgor ehangach. Gofynnir i'r aelodau ystyried y nodyn a rhoi adborth neu godi ymholiadau eu hunain yn y cyfarfod arfaethedig.

5. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 5.1. Bydd y costau'n cael eu tynnu o gyllidebau presennol CBC y Gogledd lle gwnaed darpariaeth i gefnogi'r gwaith hwn, gyda'r gefnogaeth angenrheidiol gan dimau Cyfreithiol a Chyllid y CBC.

Bydd y CBC hefyd yn ceisio sicrhau pob cyfle am ragor o gymorth ariannol gan Lywodraeth Cymru.

6. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

- 6.1. Mae'r gofynion a'r camau penodol i gynhyrchu Cynllun Datblygu Strategol wedi'u nodi yn Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Strategol) (Cymru) 2021.

ATODIADAU:

Atodiad 1: Ymateb i Gyngor Sir Ddinbych ar y berthynas rhwng y Cynllun Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg a'r Cynlluniau Datblygu Lleol.

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

"Mae gan y CBC ddyletswydd statudol i baratoi Cynllun Datblygu Strategol ac mae'r fframwaith statudol wedi'i ystyried gan y Pwyllgor hwn. Mae'r argymhellion ar gyfer nodi yn unig ac nid ydynt yn cymeradwyo unrhyw safbwynt polisi gwirioneddol, strategaeth a ffefrir, dyrannu safle neu ddogfen ymgynghori.

Wrth i'r Cynllun Datblygu Strategol fynd rhagddo, bydd angen i adroddiadau yn y dyfodol nodi ymhellach y cam statudol perthnasol, gofynion ymgynghori, dyletswyddau asesu, ac ati. Gall gweithdai anffurfiol i Aelodau gynorthwyo datblygiad y Cynllun Datblygu Strategol, ar yr amod eu bod yn cael eu defnyddio ar gyfer ymgysylltu a thrafodaeth yn unig, gydag unrhyw allbynnau materol yn cael eu bwydo i'r broses ffurfiol o adrodd a gwneud penderfyniadau."

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

"Nid oes gennyf unrhyw wrthwynebiad i'r penderfyniad a geisiwyd ac mae'r costau a amcangyfrifir o gyflawni'r Cynllun Datblygu Strategol yn cael eu hystyried yn barhaus. Bydd yn cael ei gynnwys yn ein gwaith fel rhan o'r adolygiadau cyllideb rheolaidd, y broses gyllideb flynyddol yn ogystal ag yn y cynllun ariannol tymor canolig."

Cyngor a roddwyd i Gyngor Sir Ddinbych gan Gyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd ar y berthynas rhwng Cynllun Datblygu Strategol Gogledd Cymru sy'n dod i'r amlwg a Chynllun Datblygu Lleol newydd Sir Ddinbych, er mwyn cefnogi ystyriaeth gan Aelodau Cyngor Sir Ddinbych o'r angen i roi'r gorau i'r Cynllun Datblygu Lleol newydd sy'n cael ei baratoi ar hyn o bryd a dechrau'r broses o'r newydd.

Cwestiynau gan y Cynghorydd Merfyn Parry a dderbyniwyd drwy Paul Mead, Rheolwr Datblygu, Cyngor Sir Ddinbych.

Y Swyddog CBC sy'n Ymateb: Andy Roberts, Swyddog Cynllunio Strategol Rhanbarthol

1. Y cam presennol a'r amserlen ragweladwy ar gyfer paratoi a mabwysiadu Cynllun Datblygu Strategol Gogledd Cymru.

Ymateb y CBC: Cymeradwywyd y Cytundeb Cyflawni Cynllun Datblygu Strategol gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2026, cyn dechrau'r cyfnod cyn-etholiad ar gyfer etholiadau'r Senedd. Felly, dechreuodd gwaith ar y cynllun ym mis Mehefin 2026 yn dilyn canlyniad yr etholiadau hynny. Mae amserlen y Cynllun Datblygu Strategol yn nodi rhaglen ar gyfer paratoi a mabwysiadu'r cynllun sydd ychydig dros bum mlynedd, gyda disgwyl mabwysiadu'r cynllun yn chwarter cyntaf 2031, yn dilyn archwilio'r cynllun yn gyhoeddus, gan ddefnyddio'r un broses ag ar gyfer Cynlluniau Datblygu Lleol yn y bôn. [Mae'r Cytundeb Cyflawni a gymeradwywyd ar gael yma](#). Ar hyn o bryd, mae gwaith yn digwydd ar sail dystiolaeth y Cynllun Datblygu Strategol gydag archwiliad cyntaf o'r dystiolaeth sydd ar gael bron wedi'i gwblhau ac yn barod i'w adrodd. Mae hyn wedi cynnwys deialog gyda'r holl Awdurdodau Cynllunio Lleol yn ngogledd Cymru er mwyn ennyn dealltwriaeth o seiliau tystiolaeth Cynlluniau Datblygu Lleol perthnasol, lle, yn dilyn yr archwiliad, bydd dadansoddiad bylchau yn cael ei wneud i ddeall lle gall fod angen buddsoddi adnoddau i ddiweddarau'r dystiolaeth.

2. Pa faterion cynllunio fydd yn cael eu penderfynu yn rhanbarthol drwy'r Cynllun Datblygu Strategol a pha rai fydd yn parhau ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Sir Ddinbych?

Ymateb y CBC: Mae Cymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol yn rhoi arweiniad ar gynnwys posib y Cynlluniau Datblygu Strategol ym mholisi 19 - Polisiâu Strategol ar gyfer Cynllunio Rhanbarthol, lle mae'n nodi'r canlynol:

Polisi 19 – Polisiâu Strategol ar gyfer Cynllunio Rhanbarthol

Dylai Cynlluniau Datblygu Strategol gynnwys creu lleoedd fel prif egwyddor a dylent sefydlu'r canlynol ar gyfer y rhanbarth (a lle y bo angen Gynlluniau Datblygu Lleol cyfansoddol):

1. strategaeth ofodol;
2. hierarchaeth aneddiadau;
3. y ddarpariaeth a'r gofyniad tai;
4. anghenion sipsiwn a theithwyr;
5. darpariaeth cyflogaeth;
6. ardaloedd gofodol ar gyfer tai strategol, twf cyflogaeth ac ynni adnewyddadwy;
7. nodi lleiniau glas, coridorau gwyrdd a thirweddau sydd o bwys cenedlaethol lle y bo angen;
8. lleoliad gwasanaethau allweddol, trafnidiaeth a seilwaith cysylltedd;
9. fframwaith ar gyfer rheoli adnoddau naturiol ac asedau diwylliannol yn gynaliadwy;
10. rhwydweithiau ecolegol a chyfleoedd i ddiogelu neu wella cysylltedd y rhwydweithiau hyn a darparu seilwaith gwyrdd;
11. fframwaith cydgysylltiedig ar gyfer echdynnu mwynau a'r economi gylchol, gan gynnwys trin a gwaredu gwastraff.

Mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i fabwysiadu Cynlluniau Datblygu Strategol yn rhanbarthau'r Gogledd, y Canolbarth, y De-orllewin a'r De-ddwyrain.

Felly, mae'r archwiliad tystiolaeth y cyfeiriwyd ato'n gynharach wedi dilyn y meysydd polisi cyffredinol hyn ac, yn yr un modd, mae'n ymgorffori Strategol, Tai, Cyflogaeth, Sipsiwn a Theithwyr, yr Amgylchedd, Trafnidiaeth, Ynni, Dŵr, Gwastraff, Isadeiledd Cymdeithasol, Mwynau, Twristiaeth a Hamdden, Canol Trefi.

Yn hytrach nag ystyried yr ymdrinnir â'r uchod yn y Cynllun Datblygu Strategol yn unig, gall fod yn well ystyried bod y rhain yn briodol i wneud polisi arnynt ar raddfa ranbarthol, ond yna bod y polisi yn rhoi arweiniad i bob Awdurdod Cynllunio Lleol o ran sut y gweithredir ar ddeilliannau'r arweiniad rhanbarthol a ddarparwyd ar raddfa leol drwy'r Cynllun Datblygu Lleol. Bydd y CBC yn derbyn yr adroddiad archwilio tystiolaeth y cyfeiriwyd ato uchod yn y dyfodol agos ac, ar ôl adolygu, gellir rhannu hwn gyda phob Awdurdod Cynllunio Lleol.

Yn amlwg, ystyriaeth allweddol arall yw, tra bo'r Cynllun Datblygu Strategol yn cael ei baratoi, yna nid oes unrhyw bwysau cynllunio materol yn gysylltiedig ag ef er dibenion naill ai tywys datblygiad Cynlluniau Datblygu Lleol unigol neu i'w ddefnyddio mewn unrhyw gyd-destun gwneud penderfyniadau. Wedi dweud hynny, y dull y mae'r CBC eisoes wedi'i nodi a'i weithredu yw gweithio ar y cyd gyda'r holl Awdurdodau Cynllunio Lleol yng ngogledd Cymru er mwyn rhannu cynnydd a thystiolaeth sy'n dod i'r amlwg, yn ogystal â thracio cynnydd ar Gynlluniau Datblygu Lleol sy'n dod i'r amlwg. Bydd hyn yn sicrhau bod Awdurdod Cynllunio Lleol yn ymwybodol o'r Cynllun Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg yn adolygiad ei gynllun ei hun. Mae'r CBC yn glir nad oes modd iddo ac na fyddai yn cymryd dull unochrog i ddatblygu'r Cynllun Datblygu Strategol a fyddai'n medru gosod safbwynt polisi ar Awdurdodau Cynllunio Lleol sy'n cyfaddawdu polisi lleol cyfredol neu sy'n dod i'r amlwg. Hyd yn oed pan fo angen i'r Cynllun Datblygu Strategol edrych ar y tymor hwy i 2051 a thu hwnt dyddiadau gorffen pob Cynllun Datblygu Lleol cyfredol, bydd yn gwneud hynny mewn cydweithrediad â'r Awdurdodau Cynllunio Lleol.

3. *Y gofyn cyfreithiol i Gynllun Datblygu Lleol Sir Ddinbych y dyfodol fod yn cydymffurfio'n gyffredinol â'r Cynllun Datblygu Strategol.*

Ymateb y CBC: Tra bo hyn yn gywir, gall hyn ond bod yn berthnasol os bydd Cynllun Datblygu Strategol sydd wedi'i fabwysiadu eisoes yn ei le cyn mabwysiadu adolygiad Cynllun Datblygu Lleol. Wedi dweud hynny, mae'r amserlen sy'n dod i'r amlwg ar gyfer y Cynllun Datblygu Strategol a'r ystyriaeth o'r angen i ddechrau adfywio adolygiad Cynllun Datblygu Lleol Sir Ddinbych ar amserlenni tebyg ac, wrth gyfeirio at yr ymatebion uchod, yn darparu cyfle ar gyfer cydweithio anffurfiol i sicrhau bod modd datblygu polisi rhanbarthol a lleol mewn cyd-destun o gyd-ddealltwriaeth a chytundeb. Mae hyn yn berthnasol i bob Awdurdod Cynllunio Lleol yng ngogledd Cymru ond, yn amlwg, mae graddfa'r cydweithio yn dibynnu ar y cam a gyrhaeddwyd gyda Chynlluniau Datblygu Lleol perthnasol, mewn perthynas â sefyllfa'r Cynllun Datblygu Strategol.

4. *A fyddai'r Cynllun Datblygu Strategol yn gallu penderfynu neu ddylanwadu'n faterol ar ofyniad tai, dosraniad twf, hierarchaeth aneddiadau, safleoedd cyflogaeth strategol a seilwaith mawr Sir Ddinbych?*

Ymateb y CBC: Yr ateb cyffredinol yw 'gallai, o bosib', ond byddai hyn yn dibynnu ar pryd fydd y Cynllun Datblygu Strategol yn cael ei fabwysiadu ac ar ba gam y mae Awdurdod Cynllunio Lleol gyda'i Gynllun Datblygu Lleol sy'n dod i'r amlwg ar y pryd. O'r ymatebion uchod a'r dull cydweithredol y mae'r CBC eisiau ei gymryd gydag Awdurdodau Cynllunio Lleol, dylai hyn ddarparu

perthynas lai ffurfiol ond agos o bosib rhwng Cynlluniau Datblygu Lleol a Chynlluniau Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg fel nad oes 'unrhyw beth annisgwyl' wrth i gynlluniau perthnasol gyrraedd cam hanfodol megis archwiliad. O ran pob pwynt a godwyd, mae'r modd y gall y Cynllun Datblygu Strategol ddylanwadu ar y rhain fel a ganlyn:

Gofyniad Tai - Bydd y Cynllun Datblygu Strategol yn gosod gofyniad tai cyffredinol mewn modd tebyg i'r modd y mae'n cael ei wneud ar gyfer Cynlluniau Datblygu Lleol unigol, gan ddefnyddio'r rhagamcanion aelwydydd a'r boblogaeth genedlaethol ddiweddaraf fel man cychwyn. Yn yr un modd â'r broses Cynllun Datblygu Lleol, bydd opsiynau twf gwahanol yn cael eu creu a'u 'profi' drwy'r ymgynghoriad strategaeth a ffefrir, ond gydag adolygiad blaenorol gyda'r Awdurdodau Cynllunio Lleol ymlaen llaw. Bydd y broses hon hefyd yn ystyried ffigyrau gofyniad tai sy'n dod i'r amlwg yn y Cynlluniau Datblygu Lleol. Bydd unrhyw wyriad o'r rhagamcanion i gymryd dull sy'n fwy seiliedig ar bolisi, yn yr un modd â Chynlluniau Datblygu Lleol, angen cael tystiolaeth lawn a'i gyfiawnhau. Gall fod yn fuddiol ystyried dull polisi ar draws y rhanbarth cyfan i ddarparu mwy o dai fforddiadwy fel enghraifft.

Dosraniad Twf a Hierarchaeth Aneddiadau - O ran y dylanwadau gofodol hyn, bydd y Cynllun Datblygu Strategol yn ceisio rhannu'r twf rhanbarthol (tai a chyflogaeth) fesul pob ardal awdurdod lleol. Unwaith eto, mae hyn yn cael ei dywys gan y rhagamcanion is-genedlaethol, Cynlluniau Datblygu Lleol sy'n dod i'r amlwg neu sydd wedi cael eu mabwysiadu, ac unrhyw safbwynt polisi lleol sy'n dod i'r amlwg. Cofiwch y byddai'r Cynllun Datblygu Strategol ond yn canolbwyntio ar raddfa strategol datblygiad, felly bydd naill ai'n gosod trothwyon ar gyfer maint safleoedd (e.e. safleoedd tai o 3-500 tŷ neu fwy, 50-100 ha o dir cyflogaeth) a/neu, yn fwy cyffredinol, gall adnabod symiau eang o dai neu swyddi y dylai lleoliadau allweddol anelu at eu darparu dros gyfnod y cynllun 25 mlynedd. Felly, bydd yr hierarchaeth ofodol ond yn ceisio adnabod yr aneddiadau/ardaloedd twf sylweddol rhanbarthol fydd yn seiliedig ar aneddiadau haen un y Cynllun Datblygu Lleol gydag ychydig o asesiad pellach o gynaliadwyedd, capasiti seilwaith a chysylltedd. Y Cynlluniau Datblygu Lleol fydd yn penderfynu ar y dosraniad twf ar gyfer y mwyafrif o'u hierarchaethau aneddiadau.

Safleoedd Cyflogaeth Strategol - Mae'r pwynt hwn eisoes wedi'i drafod uchod o ran graddfa'r safleoedd y byddai'r Cynllun Datblygu Strategol yn ei hystyried. Bydd cofrestr o safleoedd strategol yn cael ei chreu o ffynonellau presennol a chynlluniau sy'n dod i'r amlwg fel rhan o'r cam datblygu ar sail dystiolaeth. Dylid nodi bod y Cynllun Datblygu Strategol yn ceisio adeiladu ar yr hyn sy'n dod i'r amlwg yn lleol, ond dylid hefyd meddwl amdano fel cyfle i ystyried opsiynau twf cyflogaeth tymor hwy a allai fod angen edrych y tu hwnt i'r ddarpariaeth Cynllun Datblygu Lleol presennol a dyddiadau gorffen. Y Cynllun Datblygu Strategol yw'r cyfle i fod yn greadigol ac yn uchelgeisiol am gynnal twf i'r tymor hwy, ar gyfer y rhanbarth cyfan.

Seilwaith Mawr - Mae hyn yn dibynnu ar beth yr ydym yn ei ddiffinio fel seilwaith mawr a bydd y cynllun yn ceisio ystyried yr holl ffynonellau sydd ar gael a siarad gyda'r darparwyr seilwaith allweddol i adnabod prosiectau seilwaith presennol neu rai sydd wedi'u cynllunio a chynnwys y rheini yn y fframwaith polisi. Nid yw hyn yn wahanol i'r broses y mae'n rhaid i'r Cynlluniau Datblygu Lleol ei dilyn. Dylid hefyd nodi, yn dibynnu ar fath a graddfa seilwaith penodol, gall datblygiad o'r fath ddisgyn y tu allan i benderfyniad cylch gorchwyl yr Awdurdodau Cynllunio Lleol, ac yn hytrach gael ei ystyried ar raddfa genedlaethol drwy broses gwneud penderfyniadau'r CGY.

5. *Y goblygiadau o roi'r gorau ac ail-ddechrau Cynllun Datblygu Lleol newydd Sir Ddinbych tra bo'r Cynllun Datblygu Strategol rhanbarthol yn cael ei baratoi.*

Ymateb y CBC: Mater i Gyngor Sir Ddinbych yw'r penderfyniad i roi'r gorau i weithio ar yr adolygiad Cynllun Datblygu Lleol presennol a dechrau'r adolygiad o'r newydd, ond mae'r CBC yn deall bod hyn yn cael ei yrru gan newid sylweddol i dystiolaeth yn ymwneud â rhagamcanion tai sydd wedi'u cyhoeddi'n newydd gan Lywodraeth Cymru a fyddai'n ei gwneud yn anodd parhau i gyfiawnhau'r gofyniad tai yn yr adolygiad Cynllun Datblygu Lleol presennol.

O ran datblygiad y Cynllun Datblygiad Strategol, bydd hyn yn dibynnu ar y rhagamcanion diweddaraf sydd ar gael gan Lywodraeth Cymru i'w defnyddio wrth asesu opsiynau twf a gosod gofyniad tai ac felly, mae'r cyfle yn bodoli i Gyngor Sir Ddinbych alinio ei adolygiad newydd arfaethedig gyda sail dystiolaeth y Cynllun Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg sy'n creu synergeddau naturiol o ran defnyddio'r un ffynonellau i ystyried lefelau priodol o dwf. O'r sylwadau a wnaed uchod, nid yw'r CBC yn ystyried y byddai'n briodol paratoi Cynllun Datblygu Strategol yn unochrog a gosod hyn ar Awdurdodau Cynllunio Lleol, ond yn hytrach gweithio ar y cyd i sicrhau bod gwaith ar Gynlluniau Datblygu Lleol yn uno â'r Cynllun Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg.

6. *A yw ail-gychwyn yn gallu arwain at dystiolaeth, ymgynghoriad neu waith arall yn cael ei ddyblygu neu yna ei gymryd drosodd gan y Cynllun Datblygu Strategol?*

Ymateb y CBC: Yn unol â'r ymatebion blaenorol a roddwyd, mae buddion posib sylweddol o alinio prosesau ac amserlenni'r Cynllun Datblygu Lleol a'r Cynllun Datblygu Strategol perthnasol, yn ymwneud â chasglu tystiolaeth, datblygu strategaeth, opsiynau twf a datblygu polisi. Mae'r CBC wedi ymrwymo i gymryd dull cydweithredol gydag Awdurdodau Cynllunio Lleol, waeth beth fo'u sefyllfa gyda phroses adolygu'r Cynllun Datblygu Lleol. Mae'r CBC eisoes wedi ymrwymo i rannu deilliannau'r broses adolygu tystiolaeth bresennol sydd ar y gweill a deilliannau unrhyw waith pellach ar opsiynau twf a hierarchaeth ofodol.

7. *A fydd angen i Sir Ddinbych yn y pen draw baratoi ffurf fwy cyfyngedig o'r Cynllun Datblygu Lleol dan y Cynllun Datblygu Strategol rhanbarthol?*

Ymateb y CBC: Mewn gwirionedd, mae'r opsiwn hwn eisoes yn bodoli o ran yr opsiwn i baratoi Cynllun Datblygu Lleol 'Lite', ond mae hyn yn dibynnu ar gael Cynllun Datblygu Strategol wedi'i fabwysiadu ac yn ei le yn gyntaf. Nid oes llawer o rym gan Gynllun Datblygu Strategol sy'n dod i'r amlwg ac mae angen i unrhyw Awdurdod Cynllunio Lleol sy'n ystyried neu angen adolygu ei Gynllun Datblygu Lleol presennol ddechrau ar hyn, gan ei fod yn ddyletswydd statudol yn ôl ei rinwedd ei hun i'r Awdurdod gael cynllun datblygu cyfredol, ac wrth ystyried dyddiad mabwysiadu tebygol y Cynllun Datblygu Strategol (2031), nid oes cyfiawnhad realistig i oedi adolygiad Cynllun Datblygu Lleol, yn seiliedig ar aros i baratoi a mabwysiadu'r Cynllun Datblygu Strategol.

8. *Pa gyfleodd fydd gan aelodau Sir Dinbych, gan gynnwys y Grŵp Cynllunio Strategol a'r Cyngor Llawn, i ddylanwadu ar baratoi'r Cynllun Datblygu Strategol cyn i'r CBC wneud penderfyniadau?*

Ymateb y CBC: Ar wahân i ddeialog a chydweithrediad rheolaidd rhwng swyddogion y CBC a phob Awdurdod Cynllunio Lleol perthnasol, y ffordd fwyaf amlwg i Awdurdod Cynllunio Lleol ddylanwadu ar Gynllun Datblygu Strategol yw drwy gynnal cynnydd gyda'i adolygiad Cynllun Datblygu Lleol, gan gynnwys casglu tystiolaeth, gan mai dyma yw'r prif ddulliau y byddai'r CBC yn eu defnyddio i dracio cynnydd ac adeiladu i'r Cynllun Datblygu Strategol, opsiynau twf sy'n dod i'r amlwg a blaenoriaethau polisi, yn benodol ar gyfer hanner cyntaf cyfnod 25 mlynedd y Cynllun Datblygu Strategol. Yn dilyn hynny, mae gan bob Cyngor gysylltiad uniongyrchol â'r Cynllun Datblygu Strategol gan fod deiliaid portffolio perthnasol ar gyfer cynllunio yn cynnwys Is-bwyllgor

Cynllunio Strategol y CBC sy'n gweithredu fel y grŵp llywio ar gyfer paratoi'r Cynllun Datblygu Strategol, ac yn cysylltu'n ôl i brosesau adolygu'r Cynllun Datblygu Lleol perthnasol. Byddai Rheolwr Cynllunio Strategol y CBC yn fwy na bodlon darparu diweddariadau rheolaidd i Grwpiau Paratoi neu Baneli Cynllun Datblygu Lleol perthnasol a bydd hyn yn wahoddiad agored i grwpiau perthnasol ei ystyried ac estyn gwahoddiadau os oes angen.